

ALIMENTATIE

Inleiding

Echtgenoten en geregistreerde partners hebben tegenover elkaar een onderhoudsverplichting, evenals ouders een onderhoudsverplichting hebben tegenover hun kinderen. Deze onderhoudsverplichting blijft in beginsel ook bestaan als het gezin uiteenvalt. Dit geschiedt dan in de vorm van betaling van alimentatie.

Alimentatie is dus een bijdrage in de kosten van levensonderhoud. De wet bepaalt wie gehouden zijn tot het verstrekken van levensonderhoud.

Een verplichting kan voortvloeien uit bloed- of aanverwantschap, een huwelijk of geregistreerd partnerschap. Er moet onderscheid gemaakt worden tussen twee soorten alimentatie, te weten:

- I. Kinderalimentatie
- II. Partneralimentatie

Beide vormen van alimentatie zullen hierna afzonderlijk worden besproken.

I. Kinderalimentatie

Kinderalimentatie is een bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen. De alimentatie wordt betaald ten behoeve van het kind aan de ouder die na (echt)scheiding de kinderen verzorgt.

De plicht tot verzorging en opvoeding is van openbare orde. Dat betekent dat de ouders niet zonder meer afspraken over alimentatie kunnen maken. Dergelijke afspraken mogen het kind niet in een nadeligere positie brengen.

Wie moet betalen?

De wet bepaalt dat iedere ouder onderhoudsplichtig is jegens zijn of haar kinderen. Deze verplichting eindigt – zoals gezegd – niet na echtscheiding noch na het verbreken van de relatie met de andere ouder.

Ook een stiefouder is onderhoudsplichtig. De stiefouder is onderhoudsplichtig jegens het kind van zijn echtgenoot/echtgenote dat behoort tot het gezin van de stiefouder. Deze onderhoudsplicht bestaat echter slechts gedurende het huwelijk (en ook gedurende het geregistreerd partnerschap) van de stiefouder en de verzorgende ouder.

Indien er sprake is van een onderhoudsplichtige stiefouder kan er sprake zijn van samenloop van die onderhoudsplicht met die van de niet-verzorgende ouder (de ex-echtgeno(o)t(e)). In dat geval zijn beiden gehouden een deel van het bedrag dat het kind nodig heeft te voldoen. Bij de bepaling van dat deel wordt niet alleen gekeken naar ieders draagkracht (zie hierna), maar ook naar de bijzondere verhouding waarin ieder tot het kind staat.

Hoe lang moet er kinderalimentatie betaald worden?

De vraag of er aanspraak is op kinderalimentatie hangt samen met de leeftijd van het kind. Voor minderjarige kinderen (tot 18 jaar) geldt dat de ouders verplicht zijn te voorzien in de kosten van verzorging en opvoeding. Ook

ADVOCATEN & MEDIATORS

voor meerderjarige kinderen tussen 18 en 21 jaar geldt een onderhoudsverplichting voor de ouders. Zij zijn verplicht tot betaling van de kosten van levensonderhoud en studie van het kind. Deze kinderen kunnen overigens jegens hun ouders een zelfstandig recht op een bijdrage in die kosten geldend maken.

Bovengenoemde onderhoudsverplichting van de ouders geldt tot 21 jaar. Boven die leeftijd bestaat slechts een verplichting tot het verschaffen van levensonderhoud voor het geval dat het kind behoefte heeft aan een bijdrage.

Hoeveel moet er betaald worden?

Ter beantwoording van deze vraag wordt gekeken naar hoeveel de kinderen nodig hebben (kosten kinderen), en hoeveel de alimentatieplichtige ouder kan missen (draagkracht).

Kosten kinderen

Het uitgangspunt bij de bepaling van de hoogte van de kinderalimentatie is de levensstandaard van het kind. Deze levensstandaard mag na de scheiding niet dalen ofwel het kind mag niet de dupe worden van de scheiding van zijn ouders. De levensstandaard van het kind wordt bepaald aan de uitgaven ten behoeve van het kind vóór de scheiding. Dit gebeurt niet aan de hand van bankafschriften of bonnetjes, maar middels speciaal daarvoor bestemde tabellen.

Uiteraard komt het voor dat er kosten gemaakt worden die zo uitzonderlijk zijn, dat ze niet zijn inbegrepen in de ontwikkelde (standaard) tabellen. Voorbeelden hiervan zijn kosten van kinderen met een handicap, van kinderen die een topsport bedrijven en van privé-lessen. Met dit soort kosten kan rekening gehouden worden bij het vaststellen van de alimentatie.

Draagkracht

Nadat de kosten van de kinderen zijn vastgesteld, wordt de draagkracht van de alimentatieplichtige bepaald. Dit is het bedrag dat maandelijks beschikbaar is voor alimentatie. Het beschikbare bedrag is in eerste instantie bestemd voor kinderalimentatie.

Als beide ouders een inkomen hebben, is het gebruikelijk dat de kosten van de kinderen door beide ouders – naar rato van hun draagkracht – worden gedragen. De niet-verzorgende ouder zal zijn aandeel in de kosten van de kinderen in de vorm van kinderalimentatie aan de verzorgende ouder voldoen. Indien slechts de niet-verzorgende ouder een inkomen heeft, zal deze de volledige kosten van de kinderen voor zijn rekening moeten nemen. Deze kosten worden in de vorm van kinderalimentatie aan de niet-verzorgende ouder voldaan.

In beide gevallen geldt dat - indien de draagkracht van de alimentatieplichtige niet voldoende is om het aandeel in de kosten van de kinderen danwel de volledige kosten van de kinderen te voldoen - er zoveel wordt betaald als de draagkracht toelaat.

Wettelijke indexering

ADVOCATEN & MEDIATORS

Jaarlijks wordt het vastgestelde alimentatiebedrag aangepast. U hoeft daarvoor niet naar de rechter. De Minister van Justitie stelt ieder jaar een percentage vast ter indexering. Met dit percentage wijzigt op 1 januari van het volgend jaar automatisch het alimentatiebedrag. Dit percentage vindt u terug op www.nibud.nl (consumenten/uit elkaar gaan/indexering alimentatie).

De rechter kan toepassing van indexering geheel of voor bepaalde tijd uitsluiten. Partijen kunnen dit ook zelf overeenkomen.

Hoe en wanneer moet er betaald worden (en wat als er niet betaald wordt)?

De niet-verzorgende ouder betaalt iedere maand de vastgestelde onderhoudsbijdrage ten behoeve van het kind aan de verzorgende ouder. Het kan gebeuren dat de alimentatieplichtige de alimentatie niet of niet tijdig betaald. U kunt zich alsdan met de beschikking waarin de alimentatie is vastgesteld wenden tot de deurwaarder. Daarnaast kunt u zich – indien er sprake is van een betalingsachterstand van meer dan één maand - wenden tot het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdrage (LBIO).

Hoe zit dit belastingtechnisch?

Voor de verzorgende ouder is het ontvangen van alimentatie ten behoeve van de kinderen belastingvrij. De alimentatieplichtige ouder heeft onder omstandigheden een forfaitaire aftrek wegens buitengewone lasten. Het bedrag waarmee de alimentatieplichtige ouder minimaal moet bijdragen om voor de forfaitaire aftrek in aanmerking te komen bedraagt voor 2005 € 129,00 per maand. Het bedrag geldt per kind. Daarbij gaat het niet alleen om betaalde alimentatie, maar ook om zogenaamde omgangskosten.

II. Partneralimentatie

Partneralimentatie is bedoeld voor het levensonderhoud van de ex-partner wanneer deze na scheiding weinig of geen inkomsten heeft noch deze in redelijkheid kan verwerven.

Wie moet betalen?

Op echtgenoten en geregistreerde partners rusten onderhoudsverplichtingen ten opzichte van elkaar. Enkel het feit van beëindiging van het huwelijk of het partnerschap bevrijdt niet van deze onderhoudsplicht. Dit betekent dat deze verplichting voortduurt na de beëindiging van het huwelijk c.q. het geregistreerd partnerschap.

Hoe lang moet er partneralimentatie betaald worden?

Op 1 juli 1994 is de Wet limitering alimentatie¹ in werking getreden. Deze wet maakt aan einde aan het recht van de onderhoudsgerechtigde op levenslange alimentatie en beperkt de alimentatieplicht voor de ex-partner in principe tot twalf jaar. De wettelijke alimentatieplicht kan ook een kortere periode duren. Dat is het geval als het gaat om een huwelijk zonder kinderen dat niet langer dan vijf jaar heeft geduurd. De duur van de alimentatieplicht is in zo'n geval gelijk aan de duur van het huwelijk.

¹ Wet van 28 april 1994 tot wijziging van bepalingen in het Burgerlijk Wetboek in verband met de regeling van de limitering van alimentatie na scheiding

De verplichting tot het verstrekken van levensonderhoud eindigt van rechtswege na het verstrijken van een periode van 12 jaar (of kortere termijn) na de datum waarop de echtscheidingsbeschikking is ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand van de gemeente waar u destijds bent gehuwd.

Deze periode van twaalf jaar (of de periode van maximaal vijf jaar) kan op verzoek van de onderhoudsgerechtigde worden verlengd. Dit verzoek om verlenging van alimentatie moet uiterlijk binnen drie maanden nadat de periode van twaalf jaar om is, worden ingediend bij de Rechtbank. Verlenging is alleen mogelijk als het voor de ex-partner die alimentatie ontvangt bijzonder onredelijk zou zijn als de alimentatiebetaling zou stoppen.

Voor alimentatie die vóór 1 juli 1994 is vastgesteld of afgesproken, geldt dat de onderhoudsplichtige - die al vijftien jaar of langer alimentatie betaalt - aan de rechter kan vragen om de alimentatieplicht te beëindigen. De verplichting tot het verstrekken van levensonderhoud stopt niet van rechtswege. Het verzoek tot beëindiging zal de rechter alleen afwijzen als de rechter van oordeel is dat stopzetting van de betalingen voor de onderhoudsgerechtigde hoogst onbillijk zou zijn.

Nieuwe partner

De alimentatieverplichting eindigt van rechtswege indien de onderhoudsgerechtigde (ontvanger) hertrouwt of een geregistreerd partnerschap aangaat dan wel gaat samenleven met de nieuwe partner als ware zij gehuwd. Hieronder wordt verstaan een samenleving die de kenmerken van een huwelijkse verhouding draagt. Naast een duurzame en affectieve relatie (het hebben van een zogenaamde LAT-relatie wordt niet gezien als duurzaam samenleven) dient er sprake van te zijn dat de samenwonenden een gemeenschappelijke huishouding voeren en in feite elk hetzij bijdragen in de kosten van de gemeenschappelijke huishouding danwel op andere wijze in elkaars verzorging voorzien.

Hoeveel moet er betaald worden?

Voor het bepalen van de hoogte van de op te leggen bijdrage gelden de wettelijke (financiële) maatstaven behoefte van de onderhoudsgerechtigde (ontvanger) en draagkracht van de onderhoudsplichtige (betaler). Daarnaast gelden nog andere, niet-financiële omstandigheden die mee kunnen spelen bij het bepalen van de hoogte van de alimentatie. De behoefte en draagkracht worden in de regel berekend aan de hand van de zogenaamde Trema-normen.

Behoefte

Men is behoeftig indien men de nodige eigen middelen mist om in het eigen levensonderhoud te kunnen voorzien en die middelen ook niet in redelijkheid kan verwerven. De behoefte aan partneralimentatie wordt gesteld op het bedrag *dat 'nodig is om een staat te voeren die de onderhoudsgerechtigde in redelijkheid past'*. Het alimentatiebedrag wordt mede bepaald door de welstand die er bestond tijdens het huwelijk of partnerschap. Het bestaan en de omvang van de behoefte hangen af van de individuele omstandigheden en moeten van geval tot geval worden bepaald. Een eventueel eigen inkomen van de onderhoudsgerechtigde telt hierbij ook mee.

Draagkracht

ADVOCATEN & MEDIATORS

Nadat de behoefte is bepaald, zal de draagkracht van de onderhoudsplichtige moeten worden gecijferd. Dit is het bedrag dat de onderhoudsplichtige aan alimentatie kan betalen.

Bij het gecijferen van de draagkracht wordt rekening gehouden met alle bruto inkomsten, de verschuldigde belasting en premie volksverzekeringen. Ook het vermogen van de onderhoudsplichtige wordt meegenomen in de berekening. Vervolgens wordt bepaald welk deel van het inkomen de onderhoudsplichtige voor zichzelf nodig heeft (woonlasten, ziektekosten, e.d.). Uitgangspunt bij alimentatiebepaling is dat de onderhoudsplichtige voor zichzelf ten minste het bestaansminimum moet behouden. Tot slot wordt aan de hand van het zogenaamde draagkrachtpercentage bepaald welk deel van het overgebleven bedrag toekomt aan de onderhoudsgerechtigde.

Let op!

De vast te stellen alimentatie mag niet uitgaan boven de behoefte van de onderhoudsgerechtigde en de draagkracht van de onderhoudsplichtige. De laagste van de twee vormt dus het maximum. De omstandigheden kunnen aanleiding geven de alimentatie lager dan dit maximum vast te stellen.

Wettelijke indexering

Jaarlijks wordt het vastgestelde alimentatiebedrag aangepast. U hoeft daarvoor niet naar de rechter. De Minister van Justitie stelt ieder jaar een percentage vast ter indexering. Met dit percentage wijzigt op 1 januari van het volgend jaar automatisch het alimentatiebedrag. Dit percentage vindt u terug op www.nibud.nl (consumenten/uit elkaar gaan/indexering alimentatie).

De rechter kan toepassing van indexering geheel of voor bepaalde tijd uitsluiten. Partijen kunnen dit ook zelf overeenkomen.

Hoe en wanneer moet er betaald worden (en wat als er niet betaald wordt)?

De alimentatieplichtige betaalt iedere maand de vastgestelde onderhoudsbijdrage ten behoeve van de ex-partner. Het kan gebeuren dat de alimentatieplichtige de alimentatie niet of niet tijdig betaald. U kunt zich alsdan met de beschikking waarin de alimentatie is vastgesteld wenden tot de deurwaarder.

Hoe zit dit belastingtechnisch?

Alimentatiebetalingen zijn voor de inkomstenbelasting bij de alimentatieplichtige (de betaler) aftrekbaar en worden belast bij de alimentatiegerechtigde (de ontvanger).

Met ingang van 1 januari 2006 is de nieuwe Zorgverzekeringswet in werking getreden. Deze wet heeft gevolgen voor de alimentatiegerechtigde (ontvanger). Over inkomsten uit alimentatie die rechtstreeks worden ontvangen van de ex-partner, moet de alimentatiegerechtigde – indien deze voor het eerst in 2006 alimentatie ontvangt - een inkomensafhankelijke bijdrage betalen van 4,4%. De Belastingdienst is belast met de inning van dit bedrag.

Wat is "verhaal" door de gemeentelijke Sociale Dienst?

ADVOCATEN & MEDIATORS

Indien na echtscheiding één van de ex-echtgenoten is aangewezen op een bijstandsuitkering, gaat de gemeentelijke Sociale Dienst na in hoeverre de ex-partner onderhoudsplichtig is. Wanneer deze onderhoudsplichtig is en er is geen onderhoudsbijdrage vastgesteld of afgesproken, zal de Gemeentelijke Sociale Dienst nagaan of de aan de ex-partner uitgekeerde bijstand op de onderhoudsplichtige verhaald kan worden. De Gemeentelijke Sociale Dienst zal de financiële gegevens opvragen van de onderhoudsplichtige om te berekenen welk bedrag op hem/haar verhaald kan worden.

Wat als er sprake is van gewijzigde omstandigheden?

De hoogte van de alimentatie wordt vastgesteld aan de hand van de behoefte van de onderhoudsgerechtigde en de draagkracht van de onderhoudsplichtige. Het vaststellen van de hoogte van alimentatie is een momentopname en nadien kunnen zich wijzigingen voordoen die tot aanpassingen van de alimentatie kunnen leiden. Het dient te gaan om wijzigingen ten opzichte van de omstandigheden zoals deze zijn vastgelegd bij beschikking waarvan wijziging wordt verzocht. Wijziging van de draagkracht kan niet leiden tot wijziging van de onderhoudsbijdrage over een periode voorafgaand aan de wijziging.

Een wijziging van de vastgestelde alimentatie kunt u slechts verkrijgen door tussenkomst van de Rechtbank, tenzij uw ex-partner instemt met de wijziging. Moet u zich tot de Rechtbank wenden dan zult u zich moeten laten bijstaan door een advocaat. De advocaat zal voordat deze een procedure aanhangig maakt voor u onderzoeken wat de gevolgen zijn van de wijziging (of het zinvol is een procedure te starten). Indien het zinvol blijkt zal de advocaat een verzoekschrift tot wijziging indienen bij de Rechtbank.

Komt er een gerechtelijke procedure dan wordt de andere echtgenoot in de gelegenheid gesteld verweer te voeren. De rechter zal partijen vervolgens uitnodigen voor een mondelinge behandeling waarbij de advocaten de zienswijzen van partijen nader toelichten. Daarna neemt de rechter een beslissing.

Tot slot

Deze brochure behandelt in hoofdlijnen het onderwerp alimentatie aan bod gekomen. Heeft u nog vragen of bent u op zoek naar een advocaat die u juridisch begeleidt in een alimentatievraagstuk dat u aangaat, neem dan contact op met mevrouw mr. Monja van den Berg of mevrouw mr. Sacha Ruijs-Kreté.

VDT Advocaten _ Mediators

mevrouw mr. Sacha Ruijs-Kreté

VDT Advocaten & Mediators

Postbus 4203

5004 JE TILBURG

T: 013 - 544 04 00

F: 013 - 544 64 64

W: www.vdt-advocaten.nl

E: info@vdt-advocaten.nl

Internet:

Alle brochures van VDT Advocaten & Mediators zijn tevens te downloaden op onze website www.vdt-advocaten.nl, onder de button brochures.

Disclaimer:

Alle brochures van VDT Advocaten & Mediators ten doel onze clientèle in vogelvlucht en in een zo begrijpelijk mogelijk taalgebruik, meer inzicht te geven ter zake een specifiek onderwerp. Aan de totstandkoming van alle brochures van VDT Advocaten & Mediators is daarbij de hoogst mogelijke zorg besteed. Desalniettemin kunnen aan de brochures geen afzonderlijke rechten worden ontleend. Het auteursrecht op alle brochures berust zeer uitdrukkelijk bij VDT Advocaten & Mediators.